

PREPOZNAVAMO SE KOT CERKEV SKUPAJ NA POTI

Pastirsko pismo za postni čas 2023

I. del

6. NAVADNA NEDELJA – leto A, 12. FEBRUARJA 2023

Sir 15,15-20; 1 Kor 2,6-10; Mt 5,17-37

Dragi bratje in sestre,

že drugo leto živimo v vesoljni in naši krajevni Cerkvi poseben čas prenove. Papež Frančišek je oktobra 2021 povabil vso Cerkev, tako bližnje kot oddaljene, tako mlade kot stare, tako samske in poročene kot tudi laike, duhovnike, redovnike in škofe, da stopimo na skupno pot prenove svoje vere in poglobitve svoje podobe o Cerkvi. Odkrili smo, da so lahko lepe stvari zelo preproste, da se je lepo srečati, se poslušati in podeliti drug z drugim svoja spoznanja, svoje skrbi in svojo vero. Ugotovili smo, da je tudi med nami veliko neznancev in oddaljenih. A ti nenadoma postanejo bližnji, če se jim približamo s prijazno besedo, če iskreno spregovorimo o sebi in o svoji veri.

Eden od izzivov sinodalnega procesa je doseči obrobne in oddaljene ter odkriti njihovo doživljanje Cerkve, njihova iskanja in razočaranja. Tako bo Cerkev resnično lahko uresničevala svoje poslanstvo biti pričevalka Božje ljubezni do vseh ljudi (prim. *Lumen gentium* 19). Pri tem smo odkrili, da smo se tudi sami marsikdaj precej oddaljili in ohladili. Zato se težko približamo in ogrejemo bolj oddaljene in tiste, ki so odšli. Potrebujemo veselje nad tem, da smo kristjani, veselje nad tem, da verujemo in smo Božji otroci. Takrat se bomo zavedali daru vere, bomo zanj hvaležni in ga bomo privoščili še drugim ljudem.

Postni čas je zato idealna priložnost, da se pustimo nagovoriti spoznanjem, ki so dozorela v tem prvem sinodalnem letu. Predvsem pa vas vabimo k zaupni veri v Božjo besedo, ki nas spremlja na naši konkretni življenjski poti. Odprite Sveto pismo, zapomnite si besedo, ki vas nagovori, prisluhnite besedam, ki jih slišite pri sveti maši. Po njih govori Sveti Duh tisto, kar v določenem trenutku moramo slišati.

Ne razvezati, temveč dopolniti

V današnjem evangeliju Jezus spodbuja svoje učence, naj se ne prestrašijo poslanstva, ki ga prinaša njegovo oznanilo. Čeprav se zdi, da blagrovanje ubogih, žalostnih, krotkih in usmiljenih postavlja na glavo stare vrednote, ki so temeljile na jasni postavi in pravilih, na visoki morali in pravičnosti, Jezus s tem postave ne odpravlja. Želi se dotakniti človekovega srca, želi mu sporočiti, kako dragocen je v Božjih očeh. Premalo je samo poznati zapisano postavo, v srcu pa živeti po svoji postavi. Premalo je zgolj izogibati se ubijanju in prešuštvu, v srcu pa preklinjati človeka ali se ga polaščati. Ne koristi veliko, če se ustavimo samo pri črkah Svetega pisma in modrujemo o njihovem pomenu. Kot pismouki in farizeji, ki so kar tekmovali med seboj, kdo bo znal bolje razložiti postavo in kdo jo bo pravilneje in natančneje izpolnjeval. Zato Gospod, ki pozna človekovo srce, odločno svari: »Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev, ne pridete v nebeško kralje-

stvo» (Mt 5,20). Nihče ne more priti v nebeško kraljestvo, če se bo zanašal samo na svojo moč, na svoja dela in svojo vero. Nebeškega kraljestva si ne zaslužimo s pridnim izpolnjevanjem zapovedi, ampak ga lahko le sprejmemo kot dar življenja. Sprejemamo pa ga lahko le takrat, če priznavamo, da nismo bogovi, ampak Božji otroci, da nismo popolni, ampak potrebujemo drugega, da lahko napredujemo v veri in se borimo s svojimi človeškimi slabostmi.

Škofje se zavedamo, da s sinodo, ki smo jo začeli lani, nismo odpravili ali nadomestili vseh dosedanjih načrtov in prizadevanj za prenovo Cerkve, ampak jim želimo dati novega zagona. Poglobiti namreč želimo svoje zavedanje o nas samih, o tem, kaj in kdo smo Cerkev in kakšno je naše poslanstvo v tem konkretnem času in prostoru.

Klicati Svetega Duha

Dragi bratje in sestre, papež Frančišek se ne utruja poudarjati, da je glavni voditelj in usmerjevalec sinode Sveti Duh. O prepoznavanju Svetega Duha govori apostol Pavel danes v berilu. Slišijo ga tisti, ki ga z ljubeznijo iščejo. Modrim tega sveta je namreč težko razumeti, da Bog ljubi človeka in vztraja ob njem, tudi če ga ta prezira in žali. Kot pravi Pavel Korinčanom, se takemu Bogu eni posmehujejo, ker ne stopi s križa in ne pokonča svojih zasramovalcev, drugi se pohuj-

šujejo, ker se daje v roke grešnikom in onečašča svetost Edinega in Vsemogočnega (prim. 1 Kor 1,23). Vendar jih Pavel na nek način tudi zagovarja, ko pravi, da Jezusa gotovo ne bi križali, ko bi poznali, kdo Bog je in kakšen je njegov načrt za človeka. To spoznanje presega človeške moči, saj pravi Pavel: »Česar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo« (1 Kor 2,9). Samo Sveti Duh, ki prihaja od Očeta, ki »preiskuje vse, celo Božje globine« (v. 10), nas lahko uči o tej resnični podobi Boga in njegove Cerkve. Zaslišali ga bomo, ko ga bomo klicali, ko bomo vztrajali z Božjo besedo, ko bomo iz vere in hvaležnosti delali vsaj majhne korake ljubezni.

Dragi verniki, škofje vas na začetku postnega časa spodbujamo, da poživimo svojo odločitev, da želimo biti živi člani občestva Cerkve, v katero smo bili vcepljeni s svetim krstom. Moč tega občestva ni človekova popolnost, ampak Kristus in novo življenje, ki je sad njegove daritve na križu. Poti prenove ne more nihče uspešno hoditi sam. Povezuje nas vera v Boga Očeta, ki nas ljubi; povezuje nas Sveti Duh, ki nam ga daje Oče, da bi lahko živeli njegove darove; in povezuje nas naša prošnja, da bi se prepoznali kot njegovi ljubljene sinovi in hčere. AMEN.

Vaši škofje

II. del

7. NAVADNA NEDELJA, 19. FEBRUARJA 2023

3 Mz 19,1-2.17-18; 1 Kor 3,16-23; Mt 5, 38-48

Dragi bratje in sestre, Apostolska dela nam poročajo, da je prva Cerkev nastala, ko je Sveti Duh povezal zbegane Jezusove učence in jih zbral v gornjih prostorih jeruzalemske hiše, kjer »so enodušno vztrajali v molitvi z ženami in z Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati ... Bili so stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah« (Apd 1,14; 2,42). To je osnovna oblika življenja Cerkve vse do danes: občestvo mož in žena, ki jih povezuje nauk apostolov, dejavna medsebojna ljubezen in molitev, ki nas povezuje z vso Cerkvijo – z našimi živimi in že poveljanimi brati in sestrami. Škofje vas prosimo, da se tudi danes v Svetem Duhu povežemo v občestvo Cerkve in se odpremo za njegovo besedo, ki nas usmerja na skupni poti.

Razširiti prostor svojega šotora

V prvem letu sinodalne poti so potekala različna srečanja v okviru škofij in župnij, v redovnih ustanovah, laičnih gibanjih in združenjih. Škofje se zahvaljujemo vsem, ki ste sodelovali in prispevali svoj delež. V svojih srečanjih po župnijskih in drugih skupinah smo odkrivali, koliko sinodalnosti je že bilo doslej v naših skupnostih in kako lepo je pri tem sodelovati. Pomembno je, da te skupine potrdimo in ovrednotimo njihov način dela in poslanstva. Vabimo vas, da vztrajate na poti, da se učimo hoditi skupaj in tako živeti Cerkev. To naj nas tudi spodbuja, da bi odpirali nove možnosti za sodelovanje ter nove župnijske in škofijske skupine.

Na podlagi škofijskih in narodnih povzetkov je ob koncu preteklega leta v Rimu nastal delovni dokument, ki nosi naslov *Razširi prostor svojega šotora*. Svetopisemska podoba Cerkve kot šotora je vzeta iz 54. poglavja Izaijeve knjige,

kjer Bog po preroku spodbuja svoje ljudstvo, naj kljub stiski zaupa vanj in se ne boji. Poziva jih, naj dvignejo pogled, naj razširijo prostor svojega šotora, kajti njihov Bog se imenuje »Bog vse zemlje« (Iz 54,1-5).

K temu nas spodbuja tudi današnja Božja beseda. Jezus nas v evangeliju poziva, naj se naš pogled in naša krščanska ljubezen ne ustavita pri tistih, ki nas imajo radi, ki nas spoštujejo, ki so z nami. »Ljubite svoje sovražnike in molite za tiste, ki vas preganjajo, da boste postali sinovi svojega Očeta, ki je v nebesih. ... Če pozdravljate le svoje brate, kaj delate posebnega?« (Mt 5,44-45.47). Iz bistva našega krščanskega in cerkvenega poslanstva namreč izhaja, da se ne ustavimo pri mejah svojega dobrega občutja, da prestopimo svojo gotovost in prostor, ki ga obvladamo.

Že starozavezna besedila nas spominjajo, da se lahko človek bliža Bogu in postaja svet samo po konkretni življenjski poti: »Bodite sveti, kajti jaz, Gospod, vaš Bog, sem svet« (3 Mz 19,2). Svetost pomeni sprejemati navdih Svetega Duha, ki nas gotovo nagovarja, če ga kličemo, saj po krstu prebiva v nas. Zato danes Pavel v drugem berilu upravičeno vzklika: »Mar ne veste, da ste Božji tempelj in da Božji Duh prebiva v vas? ... Božji tempelj je namreč svet, in to ste vi« (1 Kor 3,16-17). Življenje po Duhu presega njegovo naravno življenje in ga podaljšuje v večnost, daje mu nov smisel. Prava modrost je v spoznanju, da smo Gospodovi. To človeka osvobaja praznega ponašanja in dokazovanja, hkrati pa mu odpira oči za obdarovanost. »Vse je vaše,« pravi Pavel, »svet, življenje in smrt, sedanost in prihodnost. Vse je vaše, vi Kristusovi, Kristus pa Božji« (v. 22.23).

Prisluhniti Svetemu Duhu

Dragi bratje in sestre, vabimo vas, da v tem novem sinodalnem letu in še posebej v postnem času, ki ga ta teden začenjamo, vsi skupaj iščemo načine, kako prisluhniti Svetemu Duhu, ki po vsakem izmed vas govori naši Cerkvi, našim občestvom in skupnostim. Vendar Svetega Duha ni mogoče preprosto zajeti s človeškimi rokami, saj je kot veter. Potrebuje našo pozornost. Prepoznamo ga po tem, kar prinaša mir, veselje, ljubezen, potrpežljivost, zvestobo, krotkost (prim. Gal 5,20). Od njega pa nas odvrča, kar nas vznemirja, prinaša strah in jezo. Sveti Duh nas na konkretne načine spodbuja za dobro in ustavlja pred slabim. A prisluhniti moramo z ljubeznijo, ki se ne boji zase in se ne boji drugega, ki »ne zavida, se ne ponaša, se ne napihuje, ne sramoti, ne išče svojega, se ne pusti razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice« (1 Kor 13,4-6).

Poslušanje je osnovna drža, ki gradi odnose in občestvo, zato jo je papež Frančišek poudaril kot prvo vajo vsakega, ki stopa na sinodalno pot. Poslušanje je po Frančišku »oblika nežnosti«, ki nam pomaga, da se lahko res zgodi srečanje z Bogom in z resnico o samem sebi. Apostol Janez pravi, da je vse nastalo po Besedi (Jn 1,3), po odnosu. Bog želi človeka najprej po besedi pritegniti v odnos. Zares pa lahko resnično poslušam samo tistega, ki ga imam rad. Vera je iz poslušanja, pravi apostol Pavel (Rim

10,17). Cerkev se v grškem originalnem jeziku imenuje *ekklesia* – poklicana, sklicana –, ker je nastala iz poslušanja Božjega klica. Zato se bo lahko tudi prenovila samo iz poslušnosti temu Božjemu klicu.

Dovolite, dragi verniki, da vas škofje ob koncu tega pisma tudi sami prosimo odpuščanja, ker vas premalo poslušamo. Zavedamo se in zaupamo, da lahko Duh spregovori po vsakem človeku, a pogosto nas skrb in strah zapreta, da se zapremo in ne slišimo. Zato prosimo za odpuščanje vas in Gospoda, naj nam odpusti, ko nismo dovolj poslušali, ko smo gledali stran, ko smo molčali, ko bi morali spregovoriti. Žal nam je, če vam nismo bili dovolj v oporo, če ste bili razočarani ob srečanju z nami in ste zaradi našega ravnanja izgubili vero v Božjo pravičnost, ljubezen in usmiljenje. Prosimo vas, molite za nas, da bomo lahko med vami pogumno opravljali službo Dobrega Pastirja in pričevali zanj. V molitvi za sinodo vsi skupaj priznavamo, da smo šibki in grešni, in prosimo Gospoda, naj ne dopusti, da bi širili nered. Naj nam in vsej Cerkvi podarja svojega Svetega Duha in ne dopusti, da bi nas nevednost vodila po napačni poti ali da bi pristranskost vplivala na naša dejanja.

Na vse vas kličemo Božjega blagoslova in priprošnje naših nebeških zavetnikov, še posebej slovenskih mučencev, ki naj izprosijo slovenski Cerkvi svetosti in poguma.

Vaši škofje